

Figyelő

Válogatott bibliográfia (a Covid19 vírus miatt nem teljes körű)
2020. március–2020. szeptember közötti időszak zsidó vonatkozású irodalmából, sajtójából

DALLOS ESZTER MUSTRÁJA

Ezt a munkát az Andrew and Pearl Rosenfeld Research Project on the History of the Jews
in Hungary and the Habsburg Empire, Hebrew University, Jerusalem és
The Leslie and Vera Keller Foundation for Enhancement of the Jewish Heritage támogatta.

ZSINAGÓGA

LEGÁT Tibor

Mulatóból zsinagóga. (Bp. Nagyfuvaros u. 4.) In:
Magyar Narancs, 2020. szeptember 10. 25–26. o.

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMTÖRTÉNET

CSORBA László

Zsidóság és magyarság 1848-ban. Viták az
emancipációs törvényjavaslat halasztása körül. In:
Csorba László: *Haza, nemzet, felekezet*. Tanulmányok a
polgári átalakulás politikai, társadalmi és felekezeti
viszonyainak köréből. Line Design, 2020. 99–107. o.

GERŐ András

Emlékezetpolitikai hiány. In: Gerő András: *Mozaik*.
Magyar jelenidő és történelem. Közép- és Kelet-
európai Történelem és Társadalom Kutatásáért
Közalapítvány Habsburg Történelmi Intézet, 2020.
345–355. o.

GERŐ András

Magyar holokauszt-reprezentáció és intellektuális
dilemmák. In: Gerő András: *Mozaik*. Magyar jelenidő
és történelem. Közép- és Kelet-európai Történelem
és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány Habsburg
Történelmi Intézet, 2020. 309–327. o.

GLÄSSER Norbert – ZIMA András

A revíziós propaganda zsidó alakváltozásai, Revíziós
sajtópropaganda az izraelita felekezeti és mozgalmi
lapokban a II. világháború idején.
In: *A propaganda propagandája*. Propagandaszociológiai
szöveggyűjtemény. Gondolat, 2020. 222–236. o.

KARÁDY Viktor

A felekezeti és nemzetiségi statisztikák ideológiai
funkciói a posztfeudális Magyarországon. In: Karády
Viktor: *A társadalomtudományokról*. Válogatott történelmi
szociológiai írások I. Replika Alapítvány, 2020.
425–468. o.

KARÁDY Viktor

Zsidók a társadalomtudományokban. Egy
problematika vázlata. In: Karády Viktor: *A társadalom-
tudományokról*. Válogatott történelmi szociológiai írások
I. Replika Alapítvány, 2020. 43–65. o.

MIHÁLYI Balázs

A zsidóság vesztesége Budapest ostroma során. In:
Mihályi Balázs: *Budapest ostroma*. A polgári áldozatok
[1944–1945] Kárpátia Stúdió, 2020. 27–38. o.

CSIKI Tamás

A magyarországi zsidóság társadalom és
tér szerkezetének sajátosságai a dualizmus
időszakában. In: *Szellem és Tudomány*, 2020. Különszám
65–71. o.

FÜLÖP Márton

Vicclapok és karikatúrák a második világháborús
propaganda szolgálatában Németországban és
Magyarországon (1939–1944). In: *Múltunk*, 2020.
1. szám 59–90. o.

VÁSÁRHELYI Júlia

XII. Piusz pápa és a holokauszt. Mit tett az egyház
a náci rémuralma ellen. In: *Magyar Narancs*,
2020. március 12. 22–23. o.

SÜVEGES Gréta

Pereg a festék, mállanak a falak. Egy egykori
zsidókórház története 1889-től napjainkig.
In: *Múzeumcafé*, 2020. 3. szám 165–181. o.

BÉRES Máté

Elutasított hadigondozás. Kétségbe vont történelem.
In: *Magyar Narancs*, 2020. április 9. 19–20. o.

KARSAI László

Kijárási tilalom 1944-ben. In: *Élet és Irodalom*,
2020. május 8. 8. o.

TECHET Péter

Carl Schmitt náci sága és büszkesége.
In: *Élet és Irodalom*, 2020. május 15. 4. o.

KARSAI László

A zsidók és a bacilusok. In: *Élet és Irodalom*,
2020. június 19. 6. o.

GRABOWSKI, Jan

Hamis holokauszt-történet? Ford. Karsai László.
In: *Élet és Irodalom*, 2020. július 10. 10. o.

CSUNDERLIK Péter

A „judeobolsevizmus vörös tengere”. A Tanácsköztársaság és a judeobolsevik összeesküvés” képzete a Horthy-korszakban. In: *Mozgó Világ*, 2020. 7. szám 96–104. o.

KARSAI László

A holokauszt és a történészek – historiográfiai vázlat. In: *Mozgó Világ*, 8. szám 139–157. o.

NEKROLÓG

BÁRON György

Kálmán Gábor (1934–2020). In: *Élet és Irodalom*, 2020. április 24. 12. o.

SZÁLE László

Bálint György emlékére (1919–2020). In: *Élet és Irodalom*, 2020. június 26. 12. o.

KARSAI László

Mari, ezt mos beszéljük meg... Kovács M. Mária (1953–2020). In: *Élet és Irodalom*, 2020. július 31. 8. o.

VÉLEMÉNY

GYÖRGY Péter

Egy migráns levele Raffay Ernőhöz. (Egy kitüntetés alkalmából.) In: *Élet és Irodalom*, 2020. augusztus 28. 9. o.

KULTÚRA, KIÁLLÍTÁS

NOVÁK Attila

„Az egységes zsidó népi kultúra feltételei már kialakultak...” Kodály Zoltán 1963-as látogatása Izraelben. In: *Betekintő*, 2020. 2. szám 73–84. o.

BAZSÁNYI Sándor

Vonatsín, sötétség, fény. A kilencvenéves Sándor Ivánnak, szeretettel. In: *Élet és Irodalom*, 2020. március 13. 3. o.

GYÖRGY Péter

A kiismerhetetlen kép. A Csillag a házon, csillag a kabáton című kiállítás a 2B Galériában. In: *Élet és Irodalom*, 2020. március 13. 22. o.

NYERGES András

Színrebontás. Optimizmus szuronya, kormányhűség bajonettje. In: *Élet és Irodalom*, 2020. április 9. 9. o.

HERCZEG Noémi

Zsidó? Kultúra? In: *Élet és Irodalom*, 2020. augusztus 14. 23. o.

INTERJÚK, RIPORTOK

KÖVES Gábor

„Egy tömegsírnál végződik.” Philippe Sands nemzetközi jogász, író. In: *Magyar Narancs*, 2020. április 23. mell. V–VI. o.

A náciizmus, mint aha-élmény.

Thekla Georgoulis-Mallek bécsi gimnáziumi történelem tanárnővel Fóti Tamás beszélget. In: *Élet és Irodalom*, 2020. június 5. 7. o.

Önkritikával az antiszemitizmus

ellen. Paul Chaim Eisenberggel Fóti Tamás beszélget. In: *Élet és Irodalom*, 2020. július 31. 7. o.

SOROS György

„A jövő foglalkoztat.” In: *Magyar Narancs*, 2020. augusztus 20. 13–14. o.

KÖNYVEKRŐL

TIMON Kálmán

A magyar zsidó építőművészet öröksége. Gottdank Tibor: A magyar zsidó építőművészet öröksége. Lajtán innen és Lajtán túl. In: *Metazet*, 2020. 2. szám 62–63. o.

PETŐ Iván

„Egy szippantás oxigén...” Harsányi Levente: Fényből a sötétbe. Az Országos Izraelita Közművelődési Egyesület évtizedei 1909–1950. In: *Mozgó Világ*, 2020. 3. szám, 101–104. o.

NOVÁK Attila

Avraham Bogatir nagy futása. Kardos G. György. Avraham Bogatir hét napja. In: *Élet és Irodalom*, 2020. április 17. 8–9. o.

BONIVÁRT Ágnes

Závada Pál: Hajó a ködben. In: *Vigília*, 2020. 6. szám 478–479. o.

„Látszólag hűvös távolságtartás.”

Munkácsi Ernő Hogyan történt? Adatok és okmányok a magyar zsidóság tragédiájához című művének angol nyelvű fogadtatásából. válogatta és fordította Laczó Ferenc. In: *Élet és Irodalom*, 2020. június 19. 21. o.

LACZÓ Ferenc

Csődjelentés. Ungváry Krisztián: Horthy Miklós. A kormányzó és felelőssége. 1920–1944. In: *Élet és Irodalom*, 2020. július 3. 20. o.

PETŐ Iván

Horthy a mérlegen. Ungváry Krisztián: Horthy Miklós. A kormányzó és felelőssége 1920–1944. In: *Mozgó Világ*, 2020. 8. szám 224–227. o.

BIHARI Péter

Ungváry Krisztián: Horthy Miklós. Götz Aly: Európa a zsidók ellen 1880–1945. In: *Élet és Irodalom*, 2020. szeptember 18. 19. o.

MEGJELENT KÖNYVEK

VALLÁS

BISCHOFF Erich

Kabbala. Ford. Ladányi Lóránd Hermit Könyvkiadó, 2020. 143 o. 2300 Ft

CONSTANT, Alphonse Louis

A ragyogás könyve. Ford. Kozma Mihály, Kássa László. Hermit Könyvkiadó, 2020. 155 o. 2500 Ft

KARASSZON István

Az Ószövetségi teológia története. L'Harmattan Kft., 2020. 226 o. 2990 Ft

TÖRTÉNELEM,
TÁRSADALOMTÖRTÉNET

Budapest-Bergen-Belsen-Svájc. A Kasztner-vonat fővárosi utasai. = Budapest-Bergen-Belsen-Switzerland. The Budapest passengers of the Kasztner train. Szerk. Lukács Anikó. Budapest, Fővárosi Levéltára, 2020. 95 o.

- Zsidó székelvények.* A bözödújfalusi szombatos közösség emlékezete. Sajtó alá rend. bevezetőt és a jegyzeteket írta Újlaki-Nagy Réka. Balassi Kiadó, 2020. 304 o. 3400 Ft
- AGAMBEN. Giorgio
Ami Auschwitzból marad.
Az archívum és a tanú.
Ford. Darida Veronika. Kijárat Kiadó, 2020. 156 o. 2550 Ft
- BEREZNAI Zsuzsa
Ötszáz év egy kecskeméti zsidó család életéből, XVI–XX. század.
Katona József Múzeum, 2020. 120 o.
A kecskeméti Katona József Múzeum közleményei. 5.
- CAFLBERG, Ingrid
„Itt egy szoba, és rád vár...” Raoul Wallenberg története.
Ford. Garam Katalin. Noran Libro Kiadó, 2020. 751 o. 6990 Ft
- CSEH Viktor – MÓZES Krisztián
Közép-alföldi zsidó emlékek nyomában – két keréken.
Magyar Zsidó Kulturális Egyesület, 2020. 185 o. 2500 Ft
- DOMBI Gábor
Osztályelleneségek. Az 1951-es budapesti kitelepítés zsidó áldozatai. Nemzeti Emlékeztető Bizottsága, 2020, 259 o. 2500 Ft
- FELDMAN, Deborah
Unortodox. A másik út. Hogyan fordítottam hátat a haszid közösségnek. Ford. Getto Katalin. Libri Kiadó, 2020. 395 o. 3999 Ft
- GÖTZ, Aly
Európa a zsidók ellen, 1880–1945.
Ford. Kerényi Gábor.
L'Harmattan Kft., 2020 384 o. 3990 Ft
- HALMOS Sándor
Szalmár vármegye és a vármegye zsidósága a történelem sodrában.
Magánkiadás, 2020. 344 o. 2100 Ft
- JAKAB Réka – KÁKONYI Anna
Tárguló és szűkült terek. A veszprémi zsidóság társadalom- és gazdaságtörténete. Veszprémi Zsidó Hitközség, 2020 486 o. 4000 Ft
- KISANTAL Tamás
Az emlékezet és a felejtés helyei.
A vészkorszak ábrázolás módjai a magyar irodalomban a háború utáni években.
Kronosz, 2020. 319 o. 2500 Ft
- KŐBÁNYAI János
A nem Auschwitzban kötött szerződésről. Zsidó rendszerváltás, 1989–2019. Múlt és Jövő, 2020. 672 o. 5600 Ft
- MARER, Paul
Részvételem a Wallenberg mentőakcióban. Bach Marianne visszaemlékezése. Ford. Farkas Nóra. Raoul Wallenberg Egyesület, 2020. 112 o. 3990 Ft
- NOVÁK Attila
Ideológia és önazonosság. Az 1953-as budapesti cionista per.
Nemzeti Emlékeztető Bizottsága, 2020. 203. 2500 Ft
- OZ, Amosz
Kedves fanatikuskok! Levelek egy megosztott földről. Ford. Pék Zoltán. Európa, 2020. 150 o. 2999 Ft
- PELLE János
Vérvád, hisztéria, népitélet.
„Zsidókérdés” Magyarországon 1945-ben és 1946-ban.
Magánkiadás, 2020. 225 o. 3490 Ft
- PRAGER, Dennis – TELUSHKIN, Joseph
Miért a zsidók? Az anti-szemizitizmusnak, mint az emberi gonoszság legjellemzőbb tünetének az okai.
Ford. Szekeres Gábor. Minerva Kiadó, 2020. 260 o. 3800 Ft
- SANDS, Philippe
Kelet-nyugati utca. A népirtás és az emberiség elleni büntett fogalmának eredetéről.
Ford. Farkas Krisztina.
Park Kiadó, 2020. 582. 4590 Ft
- SIMONEK Péter
Számlálatlanul zsidó család-történetek Tatabánya elődközösségeiből,
1896–1945.
Szenes Hanna Magyar Izraeli Baráti Egyesület, 2020. 200 o.
- STERM FISCHEROVÁ, Viola
A Mengele-lány. A négy koncentrációs tábor túlélő szlovákiai magyar nő igaz története. Ford. Mészáros Tünde. Animus Kiadó, 2020. 363 o. 3980 Ft
- TOLNAINÉ KASSAI Margit
Óvoda az óvobhelyen. Feljegyzések a Sztéhlo gyermekmentéséről.
Magvető Kft., 2020. 496 o. 4999 Ft
- UNGVÁRY Krisztián
Horthy Miklós. A kormányzó és felelőssége, 1920–1944.
Jaffa Kiadó, 2020. 224 o. 3999 Ft
- NAPLÓK,
VISSZAEMLEKEZÉSEK
- Anne Frank naplója.*
Átd. Rebeca Vélez, Rajz Marina Ruiz. Ford. Mayer Márta.
Napraforgó, 2020. 68 o. 1290 Ft
- Csillagorsók.* Naplók visszaemlékezések a holokausztról.
Sajtó alá rend. Szarka Lajos.
Immánuel Magyar Izraeli Baráti Társaság, 2020. 211 o. 2990 Ft
- Damjanich uca 26/B.*
Történetek – történelem.
Szerk. V. Bálint Éva. Balassi Kiadó, 2020. 196 o. 2800 Ft
- DRONFIED, Jeremy
A fiú, aki követte az apját
Auschwitzba. Igaz történet Gustav Kleinmann naplója alapján.
Ford. Moldova Júlia. Álomgyár Kiadó, 2020. 510. 3999 Ft
- FRIED, Hédi
Egy élet szilánkjai. Utam Auschwitzba. Ford. Botond Ágnes. Joshua Könyvek, 2020. 229 o. 3200 Ft
- WIND, Eddy de
Auschwitz, végállomás. Egy túlélő naplója a haláltáborból.
Ford. Alföldy Mari. Athenaeum Kiadó, 2020. 210 o. 3999 Ft
- PRÓZAI MŰVEK
- ADLINGTON, Lucy
A piros szalag. (Regény.)
Ford. Dési András György.
Európa, 2020. 358 o. 3999 Ft

- BERG, Raffi
Vörös tenger búvárparadicsom.
Egy üdülőhely a Moszad
szolgálatában. (Regény.)
Ford. Rézműves László.
Jaffa Kiadó, 2020. 322 o. 3999 Ft
- ELLORY, Anna
Levelek a pokolból. Regény az
auschwitz-i és más haláltáborok
áldozatainak emlékére. Ford.
Habony Gábor. L.P.C. Könyvek,
2020. 496 o. 4249 Ft
- ESCOBAR, Mario
A sárka csillag gyermekei. (Regény.)
Ford. Pávai Patak Márta. Kossuth
Kiadó, 2020. 413 o. 3800 Ft
- GRATZ, Alan
A végő megoldás: a remény. Az
Auschwitzot is megjárt ifjú Jane
megindító, igaz története.
- Ford. Moldova Júlia.
Álomgyár Kiadó, 2020. 238 o.
3999 Ft
- GROSS Andrew
Egy kém Auschwitzban. (Regény.)
Ford. Moldova Júlia.
Lettero Kiadó, 2020. 550 o.
4399 Ft
- GYÁRFÁS Endre
Ifjúágom, e zöld vadon. (Regény.)
Múlt és Jövő Kiadó, 2020. 227 o.
3500 Ft
- INTURBE, Antonio
Az auschwitz-i könyvtáros. Dita
Kraus egykori auschwitz-i rab igaz
története alapján. (Regény.)
Ford. H. Prikler Renáta.
Alexandra Kiadó, 2020. 447 o.
4499 Ft
- KONRÁD György
Sétabot
Magvető Kiadó, 2020. 5999 Ft
- MARGOT, J. S.
Mazel tov. (Különös barátságom
egy ortodox zsidó családdal.)
(Regény.)
Ford. Gera Judit.
Európa Kiadó, 2020. 343 o.
4299 Ft
- SÁGI György
Hűzen ti ismeritek.
Jaffa Kiadó, 2020. 296 o. 3499 Ft
- STYRON, William
Sophie választ. (Regény.)
Ford. Bartos Tibor.
Park Kiadó, 2020. 548 o. 3950 Ft

Summary

The year 2020 is different from anything else we have experienced before, and the whole world has reached the threshold of a new, apocalyptic age to which it is difficult to adapt. That is why this year's issues of *Múlt és Jövő* [*Past and Future*] have stepped out of their accustomed routine. For many years, the first issue of the year appeared at the Budapest International Book Fair in April, and the second at the other book event, the Book Week Festival, in the first or second week of June, where on more than one occasion the press would delivered copies directly to Vörösmarty Square. We had chosen these dates so that we could personally present the results of our work to our friends and readers, and also so that we could draw strength and legitimacy from their interest and love. The third issue was usually published at the end of September, so that when we returned from the summer vacation and the start of the fall cultural season was upon us the color and sound that our journal represents would also be present. And the last issue of the year was always planned for Hanukkah-Christmas, to have the last issue of the year serve as a gift. This final issue was also a gift in signaling that we had arrived in relative peace to the end of another year and would soon begin a new year. This is the rhythm we followed for more than thirty years, already longer than a generation.

We lived on this wavelength, and we envisioned a future running out fast – another decade, with so many challenges still ahead of us. But this “routine” was interrupted by the coronavirus time. What are we to do? Will we give up? After all, thirty years is no small length of time for a journal. It is not just the quarantine and difficult living conditions that threaten our continued existence, but even more so is the realization that if the epidemic subsides still nothing will again be the same. The reading habits, the values, the pains and pleasures in whose coordinates we have moved will no longer be valid. Will we still be able to communicate and stand for something true and effective in that new and foreign terrain?

After a lot of soul searching, we decided to continue precisely for that reason, with the issue in May of our first 2020 volume in the usual paper (Gutenberg galaxy) format, when most of our companion publications had already tasted the online zoom world. Since then we have also tried to meet the challenges of the digital space and have developed our newsletters into a coronavirus diary – with our series “Letters During Coronavirus Time,” “Liberation Letter” and then “Test Letter.” That’s how we have tried to stay in touch with our friends and readers, several times a week. At the same time, we have also made many of our past publications available free of charge in the digital space. And thanks to the epidemic, even if belatedly, we have understood the times and have built the Online Appendix of the *Past and Future*, which can already be seen in the current issue. From now on, the dynamics of the two media together will in tandem provide the basic tone – in which we also expect contributions from our readers and from our authors. Some writings, due to their topicality, are first being published in the online version, but later they will also be included in the paper format, because we are keeping in mind that they will still be read in a hundred years. We are making use of our thirty-years of publications as

Folytatás B5 oldalon.